

Qeqertarsuarmi Utoqqaat Illuat
Etap Aqq. B 474
3953 Qeqertarsuaq

30. september 2020

All. nr./brevnr.:
2020-900-0004-1
Sull./sagsbeh.: HB/jh

Qeqertarsuarmi Utoqqaat Illuanni misissiuineq

1. Aallaqqaasiut

Misissuiartortut Inatsisartut Ombudsmandianneersut 4. aamma 5. marts 2020-mi Qeqertarsuarmi Utoqqaat Illuanni misissuineramik siumut nalunaarutigeriigaasumik ingerlatsipput. Misissuineq naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarani Ombudsmandip nalinginnaasumik sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq.

Misissuiartortut tassaapput fuldmægtig Henrik Bach, fuldmægtig Lea Danyan Zheng aamma oqalutsit/nutserisut pisortaat Jørgen Hansen Ombudsmandeqarfimmeersut.

Qeqertarsuarmi INUIT pisortaat Per Andersen Kommuni Qeqertallip ingerlatsivianeersoq misissuinerup ilaani najuuppoq.

Qulequttat misissuinermi oqaloqatigiissutigineqartut ilaannaat nalunaarusiamu matumani ilanngunneqarput.

Utoqqaat Illuat aamma Kommuni Qeqertalik nalunaarusiamut matumunnga missingiut pillugu oqaaseqaateqarnissaminnut periarfissinneqarput. Utoqqaat Illuata aamma Kommuni Qeqertallip oqaaseqaataat allakkatigut 26. maj 2020-meersutigut tiguakka. Oqaaseqaatit taakku nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

2. Misissuinermi inatsisitigut tunngavigisat

Ombudsmandip sulinerani inatsisitigut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 7-ikkut, 1. juni 2017-imeersukut (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartusakkut) aalajangersarneqarput.

Ombudsmandi Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminilli ingerlatsinermini Inatsisartunut attuumassuteqartuunani, tak. § 6, imm. 1. Ombudsmandip sulinerani ilaatigut Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Ombudsmandip suliassaa tassaavoq oqartussaasut inuilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsisinik atuuttunik unioqutitsisumik iliuuseqarnerisut imaluunniit suliassaminnik ingerlatsinerminni allatut iliorlutik kukkussuteqarnermut sumiginnaanermulluunniit pisuussuteqarnerisut nakkutigissallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuissinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni suliartu pillugu paasinninnerminik saqqummiussisinnaalluni, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Pisortat ingerlatsineranni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq Ombudsmandip suliartu misissuinerata takutippagu Ombudsmandi suliartu pillugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut imaluunniit kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqassaaq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suugaluartulluunniit/tamaasa Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aqqissuussaananeranut inger-

lanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.

3. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Utoqqaat Illuat misissuinissaq pillugu oqarasuaatikkut 18. november 2019-imi kalerrinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissanik amerlanerusunik e-mailikkut 2. januar 2020-meersukkut nassinneqarluni. Utoqqaat Illuat tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuinissamik aamma misissuiartortunik oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Kommuni Qeqertalimmi ingerlatsivik misissuinissamik e-mailikkut 2. januar 2020-meersukkut ilisimatinneqarpoq. Misissuinerup ilaani erseqqinnerusumik isumaqatigiissutigineqartumi ingerlatsiviup alapernaasertutut peqataatitaqarsinnaanera tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaa.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissanik assigiinngitsunik misissuineq sioqqullugu Utoqqaat Illuannit tigusaqarpunga.

Misissuiartortut Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit, tassaasut pisortaq taassumalu tullia, misissuinermi oqaloqatigaat.

Misissuiartortut tamatuma saniatigut najugaqartut arfineq marluk ataasiakkaarlugit arlalikkaarlugilluunniit, ilaqutaasut arfineq marluk sulisullu pingasut oqaloqatigaat.

Misissuiartortut Utoqqaat Illuata initai aammattaaq misissuataarpat.

4. Utoqqaat Illuat pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Utoqqaat Illuat Kommuni Qeqertallip utoqqarnik paaqqinniffiutigaa, Qeqertarsuarmi inissisimasoq.

Utoqqaat Illuat immikkoortorta qarfinnut pingasunut avinneqarsimavoq: Immikkoortorta qarfik ataaseq utoqqaat najugaqatigiiffiattut ingerlasoq, immikkoortorta qarfiit aappaat assigiinngitsunik suussusiligaasunut najugaqarfittut ingerlasoq immikkoortorta qarfiillu pingajuat najugaqartut puigortunngortut najugaqarfiattut ingerlasoq.

Misissuinerup nalaani Utoqqaat Illuanni aalajangersimasumik najugaqartut 25-upput. Utoqqaat Illuanni 28-nik najugaqartoqarsinnaavoq.

5. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Pingaarnertut paasisara unaavoq Utoqqaat Illuata najugaqartunut avatangii-sit toqqissisimanartut neqeroortigigai. Tamatuma saniatigut paasisara unaavoq Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit sulisullu suliassatik tunniusimallutik unneqqarillutillu isumagigaat.

Najugaqartut arfineq marluk ilaqutaasullu arfineq marluk oqaatigaat Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit paaqqinniffimmullu sinaakkutassaritinneqartut assut iluarisimaaritik.

Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut oqarput Utoqqaat Illuanni sulinertik nuannarigitsik, ataatsimullu isigalugu suleqatigiikkuutaat suleqatigiilluartartut pisortaqaqatigiillu suleqatigilluarneqartartut.

Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsimanera pisortaqatigiit nalunngikkaat, pisortaqatigiillu isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 21. november 2013-imeersoq (matuma kingornatigut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussa) atuarsimagaat. Pisortaqatigiit oqarput inatsit atuareerlugu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat Utoqqaat Illuanni suliamik ulluinnarni sulinermut qanoq sunniuteqassanersut erseqqarluttutut isigigitik.

Pisortaqatigiit matumani oqaatigaat pisuni suni kommunalbestyrelsip akuer-sissutaanik pissarsiniartoqartassanersoq pissaanermillu atuinermi qaquguk-kut nalunaarutiginnittoqartassanersoq pisortaqatigiit ilisimanngikkaat.

Isumaqarpunga taamaaliornikkut najugaqartut inatsiseqartitsinikkut illersu-gaanerat aalajangiisuusumik sanngiillisinneqarsimasoq. Tamanna akuerine-qarsinnaanngitsutut isorisarialerujussuuartullu isigaara. Tamanna tulliuttuni imm. 6-imi sukumiinerusumik allaaseraara.

Pissutsit allat arlallit oqaaseqaateqarnissannut aamma pissutissaqalersip-paangga. Taakku tulliuttuni imm. 7-imi 8-milu allaaserineqarput.

6. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip ilisimasaqarfigineqarne-ra

6.1. Allakkanni 2. januar 2020-meersuni Utoqqaat Illuat ilaatigut qinnuigaara najugaqartunut pissaanermik atuisarnermi paaqqinniffiup tunaartarisassai 2019-imilu pissaanermik atuisimanermik paaqqinniffiup nalunaarutiginninne-ri uannut nassiuteqqullugit.

Utoqqaat Illuat e-mailikkut 15. januar 2020-meersukkut ilaatigut akivoq su-lisut najugaqartunut pissaanermik sapinngisamik atuinaveersaartartut. Pis-saanermik atuisarneq pillugu allakkiamit pisortap suliarisimasaanit erserpoq najugaqartunut pissaanermik atuinermi tunaartarisassanik allanneqarsima-sunik peqanngitsoq, 2019-imilu pissaanermik atuneq pillugu nalunaarutigin-nittoqarsimanngitsoq.

Pissaanermik atuisarneq pillugu allakkiamit aammattaaq erserpoq pingaar-nertut malittarisassaq tassaasoq sulisut najugaqartunut pissaanermik atui-sassanngitsut, najugaqartullu assigiinngisitaartuunerannut inissaqartitsiso-qassasoq. Pissaanermik atuiiffiusumik pisoqarpat pisortaq pisortalluunniit tul-lia tamatuminnga ilisimatinneqartassaaq.

Pisortap misissuinermi itisiliilluni oqaatigaa najugaqartut puigortunngortut eqqarsaatigalugit ajornakusoortunik pisoqarsinnaasartoq. Taamatut pisoqar-

nerani sulisut puigortunngortoq oqaloqatigalugu eqqissisarniartarpaat inimilluunniit aneqatigisarlugu, najugaqartorlu eqqissigaangat piuminarneruleraangallu uteqqittarlutik.

Pisortap nassuiaatitut oqaatigaa isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsimanera Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit nalunngikkaat, pissaanermillu atuisarneq pillugu inatsit pisortaqatigiit atuarsimagaat. Pisortap aammattaaq oqaatigaa inatsit atuareerlugu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat Utoqqaat Illuanni suliamik ulluinnarni ingerlatsinermut qanoq sunniuteqassanersut erseqqarluttutut isigigitik.

Pisortap ilassutitut oqaatigaa pisuni suni kommunalbestyrelsip akuersissutaanik pissarsiniartoqartassanersoq pissaanermillu atuinermi qaqugukkut nalunaarutiginnittoqartassanersoq pisortaqatigiit ilisimangikkaat.

Pisortap oqaatigaa sulisut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip qanoq atornerqarnissaanik ilinniartinneqarsimangitsut najugaqartullu inatsit tunngavigalugu pisinnaatitaaffimminnik ilisimatinneqarsimangitsut, matumani pissaanermik atuneq pillugu naammagittaalliuuteqarsinnaanermut periarfissat ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pisortap aammattaaq oqaatigaa inatsimmik ilisimasaqarnermik naammanginnera pisortaqatigiit eqqumaffigigaat, pisortaqatigiillu pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik ilinniartinneqarnissartik kissaatigigaat.

Pisortaqatigiit pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik ilinniartinneqarnissamik kissaateqarnerat ingerlatsiviup sinniisaata misissuinermi maluginiarpaa. Ingerlatsiviup sinniisaata tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaa kissaatigisaq taanna kommunip tullianik ataatsimiinnerani eqqartorneqarumaartoq.

Najugaqartut arfineq marluk misissuiartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigaat Utoqqaat Illuanni sulisunit pissaaneq atorlugu pinngitsaalineqartaratik.

Sulisut najugaqartunut toqqaannartumik attaveqartut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik ilinniartinneqarsimanatik.

Pisortap misissuinerup kingornatigut oqarasuaatikkut oqaatigaa pisortaqaatigiit Kommuni Qeqertalimmi ingerlatsivik misissuineq sioqqullugu attaveqarfigisimangikkaat, pisortaqaatigiillu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik pisariaqarneratut annertutigisumik ilisimasaqannginnertik ingerlatsivimmut paasissutissiissutigisimangikkaat.

6.2. Paasisinnaavara utoqqaat illuanni pisoqarsinnaasarmat najugaqartoq pisariaqartumik paaqqutariniarlugu isumassorniarlugulu pinngitsaaliinerup atorineqartariaqarfiinik. Kisianni aalajangiisuusoq unaavoq sulisut najugaqartunut taamaallaat inatsisikkut akuerisaasunik pissaanermik atuissasut, pissaanermillu atuneq tamanna najugaqartut inatsisikkut illersugaanerat pisariaqarneratut annertutigisumik isiginiarlugu pissasoq.

Sulisut najugaqartunut timikkut pinngitsaaliinermik atuinissaannut periarfissaq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarpoq. Tamatuma saniatigut ilimagisariaqarpoq pisuni aalajangersimasuni immikkut ituni allatut ajornartumik imminut illersortariaqarneq iliortariaqarnerlu pillugit tunngaviit tunngavigalugit pissaanermik qaqutiguugaluartoq atuisoqarsinnaassasoq.

Oqaatigaara utoqqaat illuanni najugaqartut ilaannaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqarmata. Taamaalilluni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip ilaa inunnut 18-ileereersimasunut tunngasoq taamaallaat periarfissiivoq inunnut aalajangersimasunut eqqarsartaatsikkut annertuumik ataavartumillu piginnaanikillimasunut pissaanermik atuinissamut, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 3. Tamatumani pisut suunerat apeqqutaatillugit utoqqaat illuanni najugaqartut puigortunngorsimasut ilaatigut pineqarsinnaapput.

Pissaanermilli atuisarneq pillugu inatsit aalajangersakkanik arlalinnik inuit inatsit tunngavigalugu iliuuseqarfigineqarsinnaasut ataqqinnittumik inatsise-

qartitsinikkullu illersugaaneq eqqarsaatigalugu illersorneqarsinnaasumik pineqartarnissaannik qulakkeerinneqataasunik imaqarpoq.

Siullermik kommuni uninngavigisaq inuk pineqartoq nammineq piumassutsimik peqataatinniarlugu periarfissanik tamanik atueqqaarsimassaaq. Pissaanermik atuineq anguniakkamut naapertuuttuussaaq, pissaanermillu atuineq sapinngisamik mianersuussinerpaallunilu sivikinnerpaassalluni, aamma pineqartumik allanillu najuuttunik sapinngisamik mianerinninnerpaamik pissalluni, taamaalilluni pisariaqanngitsumik kanngunarsaasoqaqqunagu akornusii-soqaqqunaguluunniit. Tamanna § 30-kkut imaattunik oqaasertaqartukkut aalajangersarneqarpoq:

§ 30. Pissaanermik atuinerit allatigulluunniit nammineq aalajangiinissamut pinsinnaatitaaffimmut akuliunnerit qanorluunniit ittut atorneqalersinnagit, iliuuseqarfiginninnernut pisariaqartinneqartunut inuk pineqartoq nammineq piumassutsimik peqataatinniarlugu kommuni sumiiffigisaq periarfissanik tamanik atuissaaq.

Imm. 2. Pissaanermik atuineq anguniakkamut naleqqiullugu imminnut naapertuuttumik atsikkutigiissapput. Iliuuseqarfiginninnerit minnerusumik akuliuffiusut naammappata, taakku atorneqassapput.

Imm. 3. Pissaanermik atuineq sapinngisamik mianersortumik sapinngisamillu sivikinnerpaamik pissaaq, aamma pineqartumut allanullu najuuttunut sapinngisamik mianerinnilluni pissalluni, taamaasilluni pisariaqanngitsumik kanngunarsaasoqassanngimmat akornutissarsisoqaraniluunniit. Nikanarsaataasumik, asissuisumik allatigulluunniit nikassaasumik pinninneq inerteqqutaavoq.

Imm. 4. Akuliunnerup suliamut attuumassuteqartumik imminut illersorsinnaassusianik pisariaqassusianillu kiisalu pineqartup peqqissutsimigut qanoq issusianik innunntut ataasiakkaanut naliliisoqarsimanissaa immikkoortoq manna naapertorlugu akuliunnernut piumasaqaataavoq.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit aappaattut taamaallaat periarfissiivoq pinngitsaaliinerit inatsimmi erseqqissumik taaneqartut kisimik atorneqarnissaannut. Akuliunnerit taakku qanoq iliorluni qaqugulu pisarnissaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi allaaserineqarput.

6.3. Misissuiartortut misissuinermit oqaloqateqarnerit aallaavigalugit pingaarnertut paasisaat unaavoq Utoqqaat Illuanni pisortaqtigiit sulisullu najuga-

qartunut pissaanermik sapinngisamik annertunerpaamik atuinaveersaarnisartik eqqumaffigisorujussuugaat. Uangali paasinninnera unaavoq eqqumaffiginninneq taanna malittarisassat ulluinnarni sulinermi qanoq atuunnerannik ilisimasaqarnermik paasinninnermillu tunngaveqarnerunngitsoq.

Paasissutissat misissuisunit tiguneqartut tunngavigalugit eqikkaallunga inerniliisariaqarpunga Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit sulisullu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik naammattumik ilisimasaqanngitsut. Uanga paasinninnera unaavoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi ilisimasaqarnerup annertusarneqarnissaa pisariaqartinneqartoq.

Kommuni Qeqertallip misissuinerup kingornatigut allakkatigut 26. maj 2020-meersutigut ilaatigut oqaatigaa Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit ingerlatsivimmuut saaffiginnissimasut pissaanermillu atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik ilinniartinneqarnissartik qinnutigisimagaat, taamaalillutik sulisut pisortaqatigiillu malittarisassanik atuuttunik ilisimasaqalersinnaaqqullugit.

Kommuni Qeqertallip tamanna pillugu oqaatigaa najugaqartut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik ilisimatinneqarnissaat Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit qulakkeerumagaat, matumani inatsit tunngavigalugu aalajangiinerit pillugit naammagittaalliornissamut periarfissaqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Paasissutissiissutigineqartoq maluginiarpara, pissaanermillu atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanut atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

Ataatsimulli isiginnillunga isumaqarpunga tamatuma najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat aalajangiisuusumik sanngiillisikkaa. Tamanna akuerineqarsinnaanngitsutut isorisarialerujussuartullu isigaara.

Uanga paasinninnera aammattaaq unaavoq taamaaliornikkut annertunerusutigut kukkussuteqartoqarsimallunilu sumiginnaasoqarsimasoq. Taamaattumik Kommuni Qeqertalimmi kommunalbestyrelsi kommunimi utoqqarnik

paaqqinniffinnut qullerpaatut akisussaasuusooq Inatsisartullu Inatsisinut Aataatsimiititaliaat tamatuminnga Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tungavigalugu nalunaarfigaakka. Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinilu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik suliaasaqarfimmut oqartussaasuusooq suliaq pillugu aammattaaq nalunaarfigaara.

7. Eqqiluisaarnermut atatillugu aalajangiilluni tigumminnittoqarnisaanik aalajangiinerit taakkuninngalu nalunaarutiginninnerit

7.1. Sulisup misissuinermi misissuiartortunut oqaatigaa najugaqartup puigortunngortup ataatsip nangiata taarserneqarneranut atatillugu aalajangiilluni tigumminninnissaq pisariaqarsimasooq. Sulisup nassuiaalluni oqaatigaa najugaqartoq taanna sulisunut ilaanneeriarluni sakkortusaarniartartoq, najugaqartullu taassuma nangia taarsersinnaajumallugu sulisut marluunissaat pisariaqarsinnaasartoq.

Misissuiartortut takusinnaavaat suliami allagaatini nassiunneqartuni nangimik taarsiiniarluni najugaqartumik pineqartumik timikkut pissaanermik atuisoqartarsimanera eqqaaneqarsimanngitsoq.

Utoqqaat Illuata pisortaata misissuinermi oqaatigaa najugaqartup puigortunngortup taassuma ilaanneeriarluni sakkortusaarniartarnera pisortaqatigiit nalunngikkaat. Pisortalli oqaatigaa sulisut nangimik taarsiinnermut atatillugu aalajangiillutik tigumminnittarsimanerat pisortaqatigiit ilisimanngikkaat.

Pisortaq erseqqissaalluni misissuinerup kingornatigut oqarasuaatikkut oqarpoq Utoqqaat Illuanni sulisut pisunik najugaqartup aalajangerlugu tigumminneqartariaqarfigisaanik eqqaasaqarsimasut. Pisortalli tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaa sulisut najugaqartoq taanna passussinnaagajukkaat, najugaqartorli pisuni aalajangersimasuni taamatut pineqarniarnerni minut pinaassinnaasartoq.

7.2. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit taamaallaat pinngitsaaliissutit inatsimmi erseqqissumik taaneqartut kisimik atorneqarnissaannut periarfissii-

voq. Akuliunnerit taakku qanoq iliorluni qaqugulu pisarnissaat pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi allaaserineqarput. Soorlu inuup nangia taarser-niarlugu aalajangerlugu tigumminiarlugu iluaqusersuutini atuisoqassangi-laq, aatsaallu aalajangiilluni tigumminittoqartassalluni tamanna inuk taanna isumaginiarlugu tamanna allatut ajornarluinnartumik atortariaqarpat. Ta-manna pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi § 33-kkut aalajangersar-neqarpoq, tassanilu eqqiluisaartitsiniarnerni pissaanermik atuisarnej suku-miinerusumik aalajangersaavigineqarpoq. Aalajangersagaq taanna imaattu-nik oqaasertaqarpoq:

“§ 33. Kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsi qaqutigut aalajangiisinnaa-voq najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorummi pisortaq, imaluunniit suli-soq, pisortamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartoq inummik aalajangersi-masumik tigumminilluni pissaanermik atuisinnaasoq, inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pineqartup isumassorneqarnissaata isumaginissaanut tamanna pisaria-qarluinnartutut isigineqarpat. Inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pissaanermik a-tuinerup siunissami pinngitsoornissaa peqatigisaanik qulakkeerniarneqassaaq.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu timikkut pissaanermik atuineq eqqiluisaarnermik pisuni tulluuttuni akuerineqarsinnaassaaq:

- 1) Kigutiniq saliineq.
- 2) Unngiarnej.
- 3) Qulinnej, uffarnej atisanillu taarsiineq.
- 4) Nujaajartinnej kukiartinnerlu.
- 5) Nangernik nalequttanillu taarsiineq.
- 6) Amerissaaneq.
- 7) Ulussat iluini qarngullu iluani nerisat sinnikuinik peersineq.

Imm. 3. Kommunalbestyrelsip aalajangiinerani eqqiluisaarnermi pissutsit piviusut suut aalajangiinermi pineqarnersut erseqqissaatigineqassaaq.

Imm. 4. Aalajangersimasumik tigummininnermut ikiuutitut atortunik atuisoqas-sangilaq, aamma aalajangersimasumik tigumminneriaaseq taamatullu iliornikkut anguniagaasoq imminnut naleqqiullutik atsikkutigiissallutik.

Imm. 5. Aalajangersagaq manna naapertorlugu timikkut pissaanermik atuineq pif-fissami qaammatit pingasut tikillugit sivilissusilimmi akuerineqarsinnaavoq. Kom-munalbestyrelsi piffissamik sivitsuisinnaavoq, qaammatinilli arfinilinnik sivilisune-rungitsumik, pineqartumi eqqiluisaarnikkut pissutsit pitsaanerulersinniarlugit pe-riutsit allat peqatigisaanik ineriartortinneqassammata, tak. imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat.

Imm. 6. Inuup imm. 1 naapertorlugu siusinnerusukkut aalajangiiffigineqareersup tarnikkut pissutsimigut annertuumik ataavartumillu piginnaasakillisisanera suli ajorseriaateqaqqippat, pisuni eqqiluisaarnermut tunngasuni aalajangersimasumik tigungminilluni timikkut pissaanermik atuinissamut akuersissut piffissamut qaammatit pingasut tikillugit atuuttusaaq pillugu aalajangiisoqaqqissinnaavoq, piffissaaq qaammatit 6 tikillugit sivitsorneqarsinnaalluni.”

Taamaalilluni eqqiluisaartitsiniarnermi aalajangiilluni taamaallaat tigungminnittoqarsinnaavoq kommunimi najugaqartup uninngavigisaani kommunalbestyrelsip aalajangiinera tunngavigalugu. Aalajangiineq taamaattoq piffissamut killiligaasumut atuuttarpoq, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullit.

Eqqortusaaq anguniarlugu oqaatigaara kommunalbestyrelsip aalajangiinera allakkatigoortuussanersoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi takuneqarsinnaanngimmat. Inatsisilerinerli pillugu atuakkiani nalinginnaasumik ilimagineqarpoq ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup manna nassatarigaa, tassalu annertunerusumik akuliuttoqarnissaanik, soorlu pissaanermik atuisoqarnissaanik, aalajangiinerit allakkatigut nalunaarutigineqartassasut. Niels Fengerip allallu atuakkiaanni “Forvaltningsret”-imi (2018-imeersumi) quppernerit 628 tullialu aamma Karsten Revsbechip allallu atuakkiaanni “Forvaltningsret – Sagsbehandling”-imi arfineq aappassaanik naqitertinneqartumi (2014-imeersumi) qupperneq 297 ilaatigut innersuussutigaaq.

Kommunip aalajangiineranut tunngavimmi ilaatigut ilaassapput ilaqutaasut nakkutilliisuliisoqarsimappallu nakkutilliisup iliuuserineqassamaartut pillugit oqaaseqaataat, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 41, nr. 4. Kommunilbestyrelsip aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaavoq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 48, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

7.3. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pisunik pissaanermik atuiffiusunik nalunaarutiginnittarneq pillugu malittarisassanik aammattaaq imaqarpoq, ilaatigut § 53-imi imaattunik oqaasertalimmi:

§ 53. § 36 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummut tigutinneq pissaanermillu atuinerit assigiinngitsut tamarmik, ilanngullugit §§ 30-35 naapertorlugit pineqaatinut atatillugu pissaanermik atuinerit, najugaqarfittut neqeroorummit nalunaarsorneqassapput, kommunimilu sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqassallutik.

Imm. 2. Immikkoortoq III naapertorlugu nalunaarsuineq nalunaaruteqarnerlu pissaaq nalunaaruteqarnermut immersugassat immikkut ittut Naalakkersuisunit suliarineqartut atorlugit.”

Pisuni malittarisassanik unioqqutitsiviusuni pissaanermik atuisoqarnerata ingerlaannarnissaanik aalajangiiviusimannngitsuni imaluunniit pisuni akuliunnerup allatut ajornartumik imminut illersortariaqarnermut iliortariaqarnermullu ilaatillugu piffigisimasaani ingerlaannaq kingusinnerpaamillu iliuuserineqartup aallartinneqarnerata aqaguani nalunaarsuisoqartassaaq. Iliuutsit nalunaarsorneqartut ingerlaannaq kingusinnerpaamillu ullut pingasut iluanni kommunimi uninngavigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartassapput. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 54-ikkut imaattunik oqaasertaqartukkut aalajangersarneqarpoq:

§ 54. Malittarisassanik unioqqutitsisoqartillugu, pissaanermik atuinerup ingerlaqqiinnarnissaanik aalajangiisoqarsimatinnagu, imaluunniit illersuisariaqalernerumut ajornartuulernermiluunniit pisinnaatitaanermut atatillugu akuliunneq pismappat, ingerlaannaq nalunaarsuisoqassaaq, pineqaatillu aallartinneraniit kingusinnerpaamik aqaguani nalunaarsuisoqassalluni.

Imm. 2. Pineqaatit imm. 1 naapertorlugu nalunaarsorneqartut ingerlaannaq, kingusinnerpaamillu ullut pingasut qaangiutsinnagit kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqassapput.”

Pissaanermik atuinermik akuerisaasumik nalunaarsuineq ingerlaannaq kingusinnerpaamillu akuliunnerup pinerata aqaguani pisassaaq. Iliuuserineqartut nalunaarsorneqartut kommunimut uninngavigisamut Naalakkersuisunullu qaammatikkaartumik nalunaarutigineqartassapput. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 55-ikkut imaattunik oqaasertaqartukkut aalajangersarneqarpoq:

“§ 55. § 31, imm.1, § 31, imm. 3, oqaaseqatigiit aappaat, § 31, imm. 4 kiisalu §§ 32-35 naapertorlugit pineqaatit ingerlaannaq nalunaarsorneqassapput, akuli-unnerullu pinerata kingusinnerpaamik aqaguani nalunaarsorneqassallutik.

Imm. 2. Pineqaatit imm. 1 naapertorlugu nalunaarsorneqartut kommunimut sumiiffigisamut Naalakkersuisunullu qaammatikkaartumik nalunaarutigineqartassapput.”

7.4. Utoqqaat Illuat pisuni sorlerpiani pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi malittarisassanik unioqqutitsisoqartarsimanersoq suliamik misissuine-ra aallaavigalugu sukumiinerusumik isummerfigisinnaanngilara. Tamanna Utoqqaat Illuata pisunik najugaqartunut pissaanermik atuiffiusunik nalunaarsuisarsimanginneranik ilaatigut pissuteqarpoq.

Oqaatigaara eqqortumik nalunaarutiginnittarneq – kommunip, Naalakkersuisut Ombudsmandeqarfiullu – utoqqaat illuanni pissaanermik atuisarnermik pingaarnerusutigut nakkutilliineranni – aalajangiisuusumik sunnuteqarmat. Taamaalilluni pissaanermik atuineq pillugu nalunaarutiginnittarneq Utoqqaat Illuanni najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerannik qulakkeerinneqataavoq.

Paasissutissalli misissuiartortut tigusaat tunngavigalugit eqikkaallunga inerniliisariaqarpunga paasissutissiissutigineqartut takutikkaat malittarisassat taakku Utoqqaat Illuani najugaqartoq ikinnerpaamik ataaseq eqqarsaatigalugu unioqqutinneqartarsimasut.

Kommuni Qeqertallip misissuinerup kingornatigut allakkatigut 26. maj 2020-meersutigut ilaatigut oqaatigaa Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit tamatuma kingornatigut pissaanermik atuinissamik atuinissamut akuersissummik qinnuteqaat ataaseq kommunabestyrelsimut nassiussimagaat.

Kommuni Qeqertallip tamanna pillugu oqaatigaa Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit sulisullu pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi pissaanermik atuisarmaneq pillugu nalunaarutiginnittarneq pillugu malittarisassanik pisariaqarneratut ilisimasaqarnissaat ingerlatsiviup Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit peqatigalugit qulakkeerumagaat.

Paasissutissiissutigineqartoq maluginiarpara, pissaanermillu atuinissamut akuersissuteqartarneq aamma pissaanermik atuisimanermik nalunaarutiginnittarneq eqqarsaatigalugit annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

Sulisut najugaqartumik taassuma nangiata taarserneqarneranut atatillugu aalajangiillutik tigumminnittarsimappata isumaqarpunga pissaanermik taamatut atuinerup kommunalbestyrelsimit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33 tunngavigalugu aalajangiineq pigineqanngitsoq pisarsimanera isorisariaqartuusoq.

Utoqqaat Illuata pisunik taakkuninnga pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi §§-it 53-55 tunngavigalugit nalunaarutiginnittarsimannginnera isorisariaqartutut aammattaaq isigaara.

8. Pujortartarneq illumilu malittarisassat

8.1. Illumi malittarisassat sulisunut atuuttut misissuiartortut misissuineq sioqqullugu tiguaat. Pisortap Utoqqaat Illuata najugaqartunut malittarisassai misissuinermi aamma paasissutissiissutigai, matumani pujortartarneq pillugu malittarisassat ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pisortap misissuinermi nassuiaatitut oqaatigaa Utoqqaat Illuat Utoqqaat Illuanni pujortartarneq pillugu malittarisassanik allassimasunik peqanngitsoq, malittarisassallu allassimangitsut sulisunit najugaqartunut oqaasiinnartigut apuunneqartartut.

Pisortap oqaatigaa Utoqqaat Illuanni pujortarneq inerteqqutaanngitsoq, najugaqartummi namminneq ineeqqaminni pujortarsinnaatitaammata. Sulisulli najugaqartullu Utoqqaat Illuata silataani pujortartarnerat ileqquuvoq. Utoqqaat Illuat illup iluani pujortartartunik siusinnerusukkut najugaqartuuterpaaloqarsimagaluarpoq, ileqquusorli taanna sulisut najugaqartullu silami pujortartarnerannit massakkut taarserneqarsimavoq.

Najugaqartut arfineq marluk misissuiartortunit oqaloqatigineqarput, taak-kualu amerlanersaat isumaqarput Utoqqaat Illuanni najugaqartut ineeraanni pujortarneq inerteqqutaasoq.

Eqqortussaq anguniarlugu oqaatigaara pujortarnermik inerteqquteqarneq pil-lugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 26. maj 2010-meersoq paaqqutarinniffittut angerlarsimaffinni il.il. pujortartarneq pillugu aalajangersakkamik imaattumik ilaatigut imaqartoq:

“**§ 5.** Paaqqutarinniffittut angerlarsimaffinni, ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, naju-gaqarfissatut neqeroorutini, ilinniartut ineqarfiini assigisaannilu inunnit 18-it sin-nerlugit ukiulinnit arlalinnit najuqarfingineqarnerusuni namminerisamik angerlarsi-maffittut atuuttuni najugaqartut ataasiakkaat 18-it sinnerlugit ukiullit ineeqqami inissiamiluunniit angerlarsimaffittut najugaqarfigisaminni pujortarsinnaapput.

Imm. 2. Paaqqinniffik paaqqinniffimmi sulisut najugaqartullu allat pujortanngik-kaluarlutik tupap pujuanik najuussuinissaannut illersorniarlugit sunniuteqarluartu-nik suliniuteqassaaq. Paaqqinniffiup najugaqartut peqqusinnaavai sulisut ineeqqa-mi inissiamiluunniit namminerisatut angerlarsimaffittut atuuttumi isersimatillugit pujortartaqqunagit.”

8.2. Utoqqaat Illuata silataani pujortartarnerup ileqquuneranik pisortap o-qaasiinnartigut paasissutissiissutigisaata oqaaseqaateqarnissannut pissutis-saqalersinngilaanga.

Najugaqartulli Utoqqaat Illuanni namminneq ineeqqaminni pujortarnerup i-nerteqqutaaneramik ataatsimut paasinnissimanagerat pissusissamisuunngitsu-tut isigaara.

Kommuni Qeqertallip misissuinerup kingornatigut allakkatigut 26. maj 2020-meersutigut oqaatigaa Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit pujortartarneq pillugu malittarisassat atuuttut najugaqartunut ilisimatitsissutigisimagaat, matumani najugaqartut ineeqqaminni taakkua namminerisamittut angerlarsimaffigisa-minni pujortarsinnaanersut ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Paasissutissiissutigineqartoq maluginiarpara, najugaqartullu namminneq ineeqqaminni pujortarsinnaatitaanerannut atatillugu annertunerusumik iliuseqaqqissananga.

9. Malitseqartitsineq

Utoqqaat Illuat qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu nalunaarusiamik matumanik ilisimateqqullugit.

Imm. 6-imi oqaatigineqartutut suliami annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimallunilu sumiginnaasoqarsimasoq isumaqarama Inatsisartut Inatsisinnut Ataatsimiititaliaat aamma Kommuni Qeqertalimmi kommunalbestyrelsi Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu ilisimatippakka.

Nalunaarusiap matuma assilineri kommunimi ingerlatsivimmut aamma Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmut ilisimatitississutitut nassiuppara.

Taamaalillunga Qeqertarsuarmi Utoqqaat Illuanni misissuineq pillugu suliaq inaarneqartutut matumuuna isigaara.

Nalunaarusiaq manna 2020-mi ukiumoortunik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarpoq, nittartakkannilu www.ombudsmandi.gl-imi tamanut saqqumiunneqarumaarluni.